

7.12.38.

KERKNIEUWS

(Ingezonden)

NIEUWE AANVAL VAN BARTH OP NATIONAAL-SOCIALISME

Met theologische argumenten betoogt hij, dat de Kerk zich met al haar kracht en zoo volstrekt mogelijk tegen het stelsel moet keeren — ook in haar gebeden — zooals Luther zich eenmaal tegen de Turken heeft gekeerd, die Weenen bedreigden.

„WEENEN DITMAAL REEDS VEROVERD”

Men schrijft ons uit Bazel dd. 5 Decem-
ber:

In een heden alhier gehouden vergade-
ring van het Zwitsersche Steuncomité
voor de Belijdenisbeweging in Duitsch-
land heeft prof. Karl Barth een uiteen-
zetting gegeven over de meeningen, die
hij in de laatste maanden in politieke
vraagstukken heeft uitgesproken.

De concrete aanleiding daartoe was de,
tijdens de Septembercrisis door Barth aan
prof. Hromádka te Praag geschreven brief
over de toenmalige situatie, waarin onder
meer deze zin voorkwam, dat iedere Tsjechi-
sche soldaat, die in een eventueel conflict met
Duitschland zou strijden, het ook voor de
Chr. Kerk zou opnemen.

Deze brief heeft niet alleen een storm van
verontwaardiging in de Duitse pers en een
verbod van al Barths boeken in Duitschland
ten gevolge gehad, maar eveneens pro-
testbrieven uit Neder-
land, Hongarije en
Zwitserland. Ongeveer
vierhonderd Zwitser-
sche theologen hebben
de vergadering bezocht.
Barth betoogde:

Prof. dr. Karl Barth.

is het toch uitgesloten, dat zij alleen naar bin-
nen en niet tevens naar buiten leven zou, daar-
ze weet, dat haar verkondiging het getuigenis
is van Jezus Christus, wien alle macht ge-
geven is in hemel en op aarde. Daarbij kan
de Kerk geen andere opdrachten aanvaarden,
maar zich ook niet door andere grenzen laten
stellen: zij is overal, waar de roep om Kerk
te zijn gehoord wordt en de onverschilligheid
en huichelarij overwint.

II. Dit getuigenis kan alleen maar een in-
stemmen zijn, een herhalen van de vroe-
gere belijdenis. Dat wil niet zeggen, dat de
Kerk haar belijdenis reciteert of erover mede-
teert, maar dat zij haar oude boodschap nieuw
formuleert als antwoord op de vragen, die nu
aan haar gesteld worden. Men kan van de
Kerk niet vragen, dat ze haar vroeger belijden
nu zonder meer tegensprekt, maar evenmin
dat zij de concrete situatie verwaarloost. Dit
wil niet zeggen, dat de Kerk op alle vragen
een antwoord heeft. Overal, waar Jezus
Christus in het geding is, moet de Kerk
echter haar getuigenis doen hooren.

Dan mag ze niet slapen, mediteeren,
reciteeren of discussieeren, maar dan
moet haar ja ja, haar neen neen zijn. Ook
niet de zorg voor haar goeden naam naar
buiten mag dan meespreken; of Libera-
len, Joden, Marxisten hetzelfde of bijna
hetzelfde zeggen, hindere haar niet. Die
kunnen de Kerk wanneer zij haar taak
vervult onmogelijk compromitteren. Par-
tij kiezen is nog geen partij zijn. Een
Kerk, die uit louter zorg voor haar goeden
naam ieder openlijk oordeel vermijdt, is
voor haar tegenstanders de meest begee-
renswaardige bondgenoot.

III. De politieke vraagstukken van heden

Mohammed — den Duitschen Mythos als een
anderen Allah.

V. Daarom richt het protest der Kerk
zich zoowel tegen de nat.-soc. religie als
tegen dezen staatsvorm. Tegen deze
religie, die openlijk verklaart, dat ze de
Chr. Kerk wel langzaam maar daarom
niet minder zeker tracht uit te roeien,
die daarenboven door haar antisemitisme
nog scherper haar onchristelijk karakter
toont. In het verbranden van Synagogen
en Thorarollen wordt ook de Chr. Kerk
in haar wortel aangetast. Antisemitisme
is heden dé zonde tegen den Heiligen
Geest. Al was men verder een Engel des
lichts, dan zou men alleen als antisemiet
al een vijand van Jezus Christus zijn.

Tegen den staatsvorm protesteert de
Kerk omdat zij hier de kenmerken van echte
overheid niet kan herkennen. Een kleine klik
in Duitschland wil dit alles, maar de stem van
de rest wordt onderdrukt en vervalscht.
Niemand is zeker, dat hij niet zonder vorm
van proces het slachtoffer der Gestapo kan
worden of ten prooi vallen aan „de volks-
woede”. De vaak geroemde zegeningen van
het regime, als verdwijnen van werkloosheid
en aanleg van autowegen, kunnen hier niets
aan veranderen. Hier moet de Kerk, openlijk
goed goed en kwaad kwaad durven noemen,
zooals ze dat bij alcoholisme en prostitutie
doet. Zonder te vragen, wat anderen hier toe-
stemmen of verwerpen willen.

VI. Er kan dus geen vrede tusschen de Kerk
van Jezus Christus en dit nat.-socialisme be-
staan; daarom heeft de Kerk haar gebeden zoo-
als vroeger tegen de dreiging van den Islam,
nu tegen die van het nat.-socialisme te
richten. Dok wanneer ze in het nat.-socialisme
het gericht Gods over Europa ziet, mag zij
bidden om ook nu opnieuw Gods genade weer
te ervaren. De toestand is geheel analoog met
dien, waarin Luther tot oorlog tegen de Turken
riep, alleen met dit verschil, dat Weenen nu
reeds genomen is.

VII. Dit gebod der Kerk kan niet alleen
negatief tegen het nat.-socialisme gericht zijn.
Wij hebben hier eveneens te bidden en te
werken voor het herstel van de juiste Kerk en
den juiste Staat. Dat het laatste eveneens
noodig is, zien velen nog niet in. Maar de
vrede van Versailles heeft den juiste staats-
vorm niet geschapen, en de staten uit den tijd
na den oorlog hebben aan Duitschland den
juisten staatsvorm niet kunnen leeren. „Libe-
raal” werd een scheldwoord voor een maats-
chappij-vorm, die krachteloos en zonder
energie de handhaving van het verworven be-
zit als hoogste ideaal kende. Ook hierin
leven wij lang niet ernstig genoeg. De negaties
van het nat.-socialisme onder ons zijn zeker
overleefd. Het heeft daarom weinig zin om
voor het behoud van Zwitserland, Nederland,
Engeland te bidden, als wij niet voortdurend
met het herstel van den juiste staatsvorm
hier bezig zijn.

Deze rechte staatsvorm is nog lang niet
ident met het komende Godsrijk, maar wel
mag hier om eenheid der staten onderling, om
gelijk recht voor allen, ook in sociaal opzicht,
om vrijheid van geweten en overtuiging en om
een overheid, die als haar taak ziet, naar
Rom. 13, „de goeden te beloonen en de boozen
te straffen”, en niet omgekeerd, gevraagd wor-
den. Dit is nog lang geen chr. verabsolutering
der democratie. Wel het noodzakelijke protest
tegen tyrannie en anarchie. Die kan men zeker
als christen niet willen. Er voert dan ook een
weg van de Kerk naar den arbeid voor den

Het klassieke skigebied der A
tot het beoefenen van al
**ADELBODEN • GRIESALP
KANDERSTEG •
WENGEN •**

Eigergletscher, Griesalp, Gr
Lauterbrunnen, Rosenlauri, Sa
waldalp,

Inlichtingen en prospectussen bij de Reishur
Koningplein 11, Amsterdam (C) of bij de Verk

juisten staat. En deze staat is het dan ook
waard verdedigd te worden. De grens tusschen
tyrannie en orde viel in September samen met
de Tsjechische grens. Hier kan dan ook gezegd
worden, dat de Tsjechische soldaat niet alleen
zijn vaderland, maar ook de Kerk van Christus
verdedigd zou hebben. Hier en nu. Niet altijd
kan de Kerk op deze wijze een oorlog goed-
keuren. In andere gevallen zal van haar neu-
traliteit of protest gevraagd zijn.

VIII. Het oordeel van punt 5—7 is voorloep-
ig een individueel, en geen kerkelijk oordeel.
Maar dit wil niet zeggen, dat de Kerk op grond
van haar theologie geen politiek oordeel zou
mogen uitspreken. Het bovenstaande treedt
op met de aanspraak, theologische waarheid
te leeren. Wie binnen de Kerk een andere mee-
ning heeft, moet niet, zooals in Zwitserland
gebeurd is, van een gelukkig meerhoofdig
pausdom te Bazel te spreken, maar kome met
theologische tegenargumenten. Alleen dan is
het mogelijk anderen van vergissing of dwa-
ling te overtuigen. Gebeurt dit niet, dan dreigt
het gevaar dat de Kerk haar eenheid zal ver-
liezen in een strijd van politieke meeningen.
Op grond van haar bijbelsche getuigenis heeft
de Kerk ook op de politieke vraagstukken van
heden haar eigen antwoord te zoeken en daarin
moedig zichzelf te zijn.

KARDINAAL INNITZER

Volgens door Hayas te Berlijn verkregen
inlichtingen zou kardinaal Innitzer zeer bin-
nenkort als aartsbisschop van Weenen af-
treden en zich in Italië terugtrekken. Dit
besluit zou verband houden met redenen van
godsdienst-politiek aard en met den slechten
gezondheidstoestand van den kardinaal. Voorts
verklaart men, dat geen enkele officieele stap
is gedaan met betrekking tot de benoeming tot
aartsbisschop van Weenen van mgr. Conrad
von Preysing, den bisschop van Berlijn.

„DE HELPENDE HAND”

De van „De Vrije Gemeente” te Amsterdam
uitgaande Vereeniging „De Helpende Hand” —
voorzitter ds. P. v. d. Veen — heeft wederom
haar „Kerstoproep” rondgestuurd, waarin zij
een dringend beroep op bijdragen voor haar
Kerstpakketten doet; zij vraagt hiertoe van
ieder gezin, of indien mogelijk, van ieder ge-
zinslid een zeer gering bedrag (een kwartje).
Men kan dit zenden aan de penningmeeste-
resse, mevr. W. E. J. Heinsius-Prikken, P. C.
Hooftstraat 149, of het storten op gem. giro
H. 704.

Ned. Herv. Kerk. Aangenomen. Naar
Berkenwoude, M. J. W. Zevenboom, cand. te Zie-
rikzee, die bedankt heeft voor Donkerbroek-Haule
en voor Metslawier-Nijawier.

Aangenomen. Naar Delft, F. J. Pop te Hees.
Bedankt. Voor Sprang, W. Bieshaar te Bent-
huizen.

Gerief. Kerken. Beroepen. Te Vrouwepol-
der, J. J. de Vries, cand. te Almelo.

wil niet zeggen, dat de Kerk op alle vragen een antwoord heeft. Overal, waar Jezus Christus in het geding is, moet de Kerk echter haar getuigenis doen hooren.

Dan mag ze niet slapen, mediteeren, reciteeren of discussieeren, maar dan moet haar ja ja, haar neen neen zijn. Ook niet de zorg voor haar goeden naam naar buiten mag dan meespreken; of Liberalen, Joden, Marxisten hetzelfde of bijna hetzelfde zeggen, hindere haar niet. Die kunnen de Kerk wanneer zij haar taak vervult onmogelijk compromitteeren. Partij kiezen is nog geen partij zijn. Een Kerk, die uit louter zorg voor haar goeden naam ieder openlijk oordeel vermijdt, is voor haar tegenstanders de meest begerenswaardige bondgenoot.

III. De politieke vraagstukken van heden hangen meerendeels samen met de vraag, of de nat.-soc. wereldbeschouwing een binnenlandsche aangelegenheid in Duitschland is, of de komende levensvorm van ten minste geheel Europa. Van de theologen wordt dan gevraagd, hoe de Kerk zich hier heeft in te stellen.

Ten opzichte van het nat.-socialisme vervult Chamberlain thans een functie, die te vergelijken is met de rol, die Von Papen in 1932 gespeeld heeft. Invalspoor-ten vindt het Deutsche nat. socialisme niet in de eerste plaats in de nationale imitatie-bewegingen zooals de Zwitsersche „Fronten”: overal waar men het welwillend veoordeelt, vindt het den bodem voor zich bereid. De bestrijding van het communisme is in vergelijking hiermee een tamelijk onschuldig spel: niet omdat het communisme voor de Kerk aanvaardbaar zou zijn, maar omdat het thans niet aan de orde is.

IV. Er wordt vaak gezegd, dat we hier met een politiek experiment te doen hebben, en dat de Kerk zich hier van een oordeel heeft te onthouden. Geen politiseerende priesterschap a.u.b.! Zoo heeft de Deutsche Kerk zich in 1933 ingesteld. Ze begon pas te protesteeren tegen de Deutsche Christenen, die aan dit experiment het karakter van een goddelijke openbaring wilden toekennen. In 1933 wilde men de Kerk politiek neutraal houden; heden is de situatie echter grondig veranderd. Niemand kan het nat. socialisme nog als een willekeurig politiek experiment, als een overheid als elke andere, beschouwen. In de belijdenis-beweging meenen velen, dat het nog wel mogelijk is, zooals voor kort nog bleek bij het afleggen van den predikanten-eed. Maar het nat. socialisme zelf verklaart herhaaldelijk en officieel, anders beschouwd te willen worden. In deze dictatuur blijft voor menschelijke vrijheid zelfs geen beperkte plaats meer over. Hier wordt de Staat tot tegen-Kerk. Dit is niet principieel van iedere dictatuur te zeggen, en ook zou er een dergelijke vorm van monarchie of democratie kunnen ontstaan. Voor de totale en principieele dictatuur in Duitschland geldt het echter zeker. De Kerk staat hier voor de vraag, of ze in Duitschland het Godsrijk onder den Messias reeds aangebroken ziet, of dat ze hier met een valschen Messias, een anti-Christ, heeft te doen. Dit des te meer daar begrippen als Volkstum, Arisch ras, Führer, Derde Rijk, mythisch-religieuze beteekenis hebben. Voor de Kerk van Jezus Christus is het antwoord hier niet twijfelachtig. Ze kan het Nat. Soc. niet anders zien dan een nieuwen Islam. Hitler als een nieuwen

Engel
met
hier
De
ident
mag
gelijk
om v
een c
Rom.
te str
den. I
der d
tegen
als ch
weg